

AMPHIBIANS AND REPTILES OF THUNG SONG



WORAWITOO MEESOOK
SITIWAT DANGSRI



จัดทำโดย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ร่วมกับ เทศบาลเมืองทุ่งสง กระทรวงมหาดไทย

ผู้เรียบเรียง

ผศ.ดร. วรวิฑู มีสุข และ รก. ศิริวัฒน์ แดงศรี

ที่ปรึกษา

นายมนตรี สุมณฑา

คณะสำรวจ

ผศ.ดร. วรวิฑู มีสุข
ดร. ประเสริฐ นนทกาญจน์
รก. ศิริวัฒน์ แดงศรี
ร.ท. อนรรักษ์ ต้นวีระ
นายเอกรัฐ ยศกิจ
นางสาวพิมพ์พิชญ์ ชีรัฐจิญา

ดร. ณัฐสุดา ดรบัณฑิต
นายันทพงษ์ จันทรกลับ
นางสาวศุติกานต์ โล่ไขแก้ว
นายอดุลวิทย์ ฉายไทย์
นายไพวุฒิ ดวงทอง
นายสมชาย สมศิริ

ภาพถ่าย

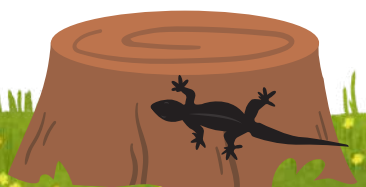
รก. ศิริวัฒน์ แดงศรี
นายมนตรี สุมณฑา
ร.ท. อนรรักษ์ ต้นวีระ
ผศ.ดร.วรวิฑู มีสุข

ดร. ประเสริฐ นนทกาญจน์
นายันทพงษ์ จันทรกลับ
นางสาวศุติกานต์ โล่ไขแก้ว

ออกแบบรูปเล่ม

ผศ.ดร. วรวิฑู มีสุข และ ผศ. ทวีชาติ เย็นวิเศษ

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2568



สารจากนายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

เทศบาลเมืองทุ่งสงมีนโยบายหลักข้อหนึ่งด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม มีการจัดการพื้นที่ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ และสร้างไว้ซึ่งพื้นที่สีเขียวในเมืองให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทุ่งสงเป็นเมืองที่มีระบบนิเวศป่าแทรกซึมอยู่อย่างกลมกลืนกับแหล่งอาศัยของคน พื้นที่สำคัญ เช่น เขาถ้ำตลอด เขาราบ เขาแจ่ม สวนพฤกษาสรรีธร และเขาปรีดี เรามีความพยายามที่จะจัดกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น จัดกิจกรรมดูนก ณ สวนพฤกษาสรรีธร หลายครั้ง สอดแทรกเรื่องธรรมชาติในหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง คือ หลักสูตรภูมินิเวศ ภูมิวัฒนธรรม ที่พัฒนาขึ้นครั้งแรกปี พ.ศ. 2566 และยังดำเนินการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ด้านชุมชน ทุ่งสงจัดกิจกรรมแผนผังภูมินิเวศ ภูมิวัฒนธรรม โดยใช้วิธี Green map, Mind map และ Strategy map ให้คนในแต่ละชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมชนิดพันธุ์สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานจากโครงการสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานเทศบาลเมืองทุ่งสง ผู้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลมีทั้งอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย บุคลากรเทศบาลเมืองทุ่งสง คณะครูและนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง คนในชุมชน และนักวิจัยอิสระ จนได้องค์ความรู้นำเสนอเป็นหนังสือที่สวยงามอ่านง่าย เข้าใจง่าย ภาพประกอบชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสัตว์เชิงพื้นที่ กระตุ้นให้ผู้คนในท้องถิ่นเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ระบบนิเวศให้สมกับคำขวัญที่ว่า “ทุ่งสง ทุ่งสวรรค์”

ขอขอบคุณคณะนักวิจัยและผู้มีส่วนร่วม ที่ทุ่มเทจนได้หนังสือที่สวยงามน่าอ่านเล่มนี้ เผยแพร่สู่ประชาคมตอบสนองนโยบายหลักด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมฯ ของเทศบาลเมืองทุ่งสง กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อช่วยกระตุ้นให้ประชาคมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ระบบนิเวศและสร้างไว้ซึ่งพื้นที่สีเขียวสืบไป

นายทรงชัย วงษ์วัชรดำรง
มีนาคม 2568

คำนำ

เทศบาลเมืองทุ่งสงตั้งอยู่ที่ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาและที่ราบหุบเขาล้อมรอบด้วยทิวเขาสูงใหญ่ที่สำคัญคือ เทือกเขาหลวงและเขาเหมน ส่วนพื้นที่เมืองมีภูเขาหินปูนขนาดเล็กหลายลูกกระจายแทรกอยู่ในพื้นที่ชุมชน ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่เหมาะสมกับสัตว์เฉพาะถิ่น (endemic species) ที่มีความจำเพาะต่อระบบนิเวศภูเขาหินปูน และเปรียบเสมือนโอเอซิสของสัตว์ทั่วไปได้มีที่อาศัยโดยไม่ถูกรบกวนจากชุมชน การสำรวจพื้นที่แห่งนี้จึงพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานที่มีความหลากหลาย ทั้งชนิดที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน และชนิดที่ไม่พบเห็นทั่วไปด้วย

หนังสือคู่มือศึกษาธรรมชาติ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานในอำเภอทุ่งสง เป็นผลมาจากโครงการสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานเทศบาลเมืองทุ่งสง ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยกับเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะผู้วิจัย สำรวจและรวบรวมข้อมูลชนิดพันธุ์สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการรายงานในช่องทางออนไลน์และแอปพลิเคชัน iNaturalist มานำเสนอโดยลำดับจากสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลาน แสดงชื่อสัตว์ ภาพประกอบ ลักษณะทั่วไป สถานภาพการอนุรักษ์ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์คุ้มครอง พ.ศ. 2567 และสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกลดลงตาม IUCN Red list 2022

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือศึกษาธรรมชาติ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียน นักศึกษา ชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนผู้สนใจได้ทำความรู้จักกับสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานน่ารัก ๆ ในพื้นที่ มีความสุขกับการศึกษาธรรมชาติ เห็นความสำคัญและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและถิ่นอาศัยให้คงอยู่สืบไป

พศ.ดร.วรวิฑู มีสุข
มีนาคม 2568



สารบัญ

สารจากนายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง

คำนำ

สารบัญ

ภูมิประเทศของเทศบาลเมืองทุ่งสง

สัญลักษณ์แสดงสถานภาพการถูกคุกคาม

สัญลักษณ์อื่น ๆ

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

อันดับเจียดงู

อันดับสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกไม่มีหาง

สัตว์เลื้อยคลาน

อันดับเต่า

อันดับย่อยกิ้งก่า

อันดับย่อยงู

บรรณานุกรม

ภาคผนวก 1 กิจกรรมการสำรวจ

ภาคผนวก 2 กิจกรรมร่วมกับโรงเรียน

ก

ข

ค

1

2

3

4

5

6

22

23

26

46

62

67

68

ภูมิประเทศของเทศบาลเมืองทุ่งสง



สัญลักษณ์แสดงสถานภาพการถูกคุกคาม (IUCN Red List)



ข้อมูลไม่เพียงพอ (Data Deficient: DD)

: ชนิดพันธุ์ที่ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะวิเคราะห์ความเสี่ยง มีความจำเป็นต้องการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม



เป็นกังวลน้อยสุด (Least Concern: LC)

: ชนิดพันธุ์ที่ยังไม่อยู่ในภาวะถูกคุกคาม พบเห็นได้ทั่วไป



ใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened: NT)

: ชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มอาจถูกคุกคามในอนาคตอันใกล้



มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable: VU)

: ชนิดพันธุ์ที่เข้าสู่สภาวะใกล้สูญพันธุ์ในอนาคตอันใกล้



ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered: EN)

: ชนิดพันธุ์ที่กำลังอยู่ในภาวะอันตราย ใกล้สูญพันธุ์จากโลกหรือจากแหล่งที่มีการกระจายพันธุ์อยู่



ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critical Endangered: CR)

: ชนิดพันธุ์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการสูญพันธุ์จากพื้นที่ธรรมชาติ



สัญลักษณ์อื่น ๆ



สัตว์ป่าคุ้มครอง



งูไม่มีพิษ/พิษไม่อันตรายต่อมนุษย์



งูพิษอันตราย



ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

ความยาวที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ใช้ความยาวตัวไม่รวมหาง (Snout-vent length: SVL) หรือความยาวรวมหาง (Total length)

กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

Snout-vent length



กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน

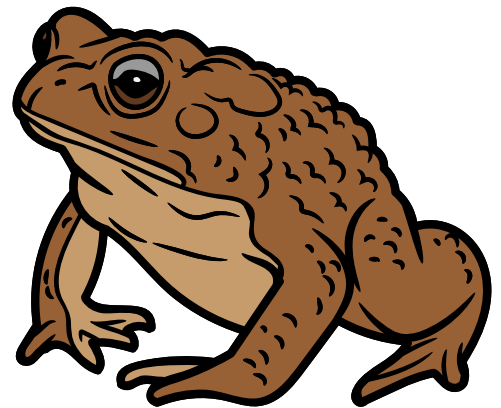
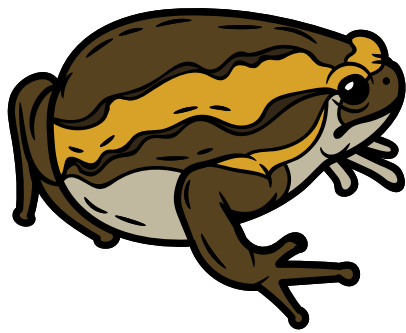
Snout-vent length

Total length



Amphibians

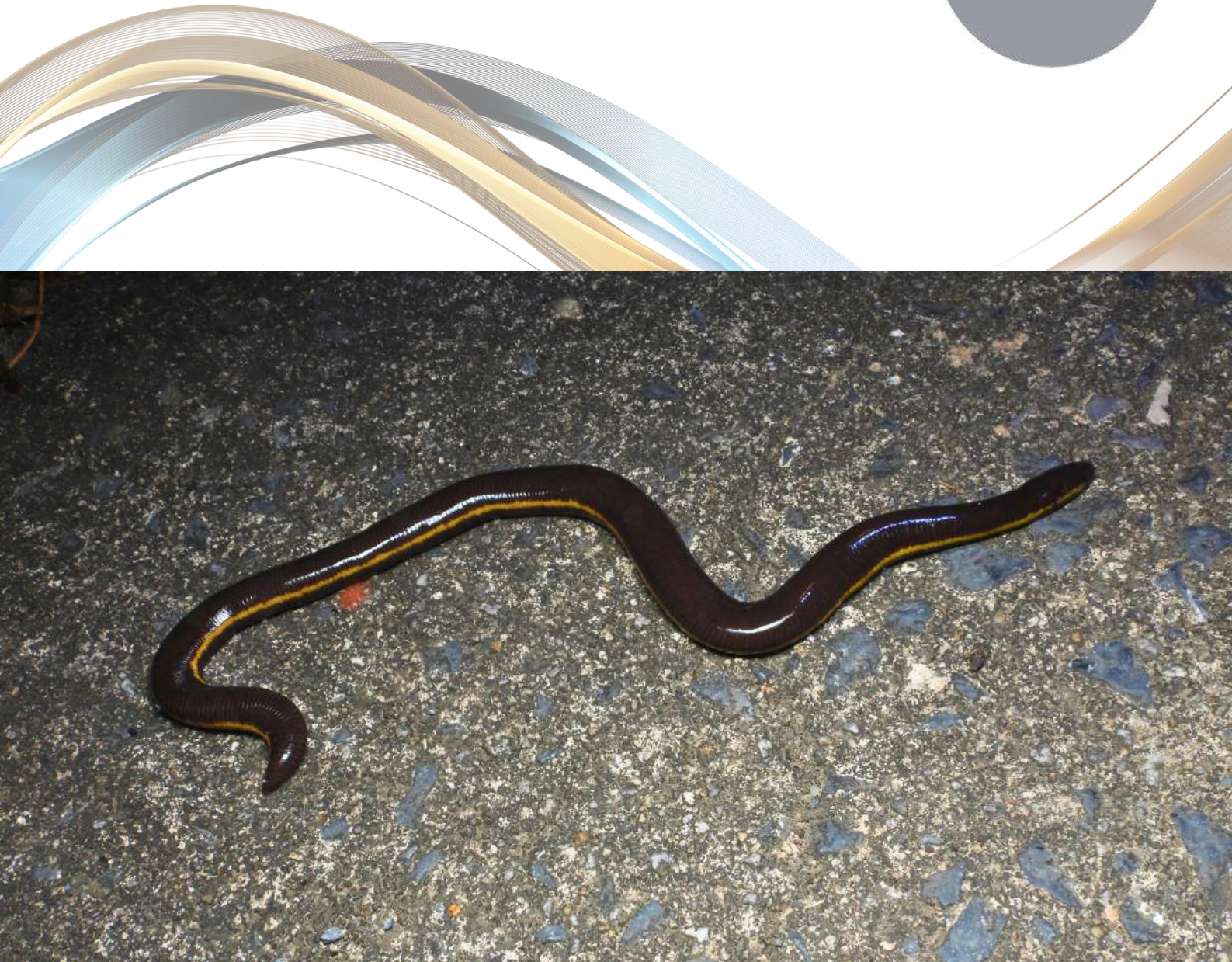
in Thung Song Municipality



1. เขียดงูสุภชัย

(Supachai's Caecilian)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ichthyophis supachaii*



ลำตัวยาวประมาณ 268-324 มิลลิเมตร ลักษณะภายนอกคล้ายงูหรือไส้เดือนขนาดใหญ่ ผิวเรียบลื่นไม่มีเกล็ดปกคลุมมองเห็นลำตัวเป็นปล้อง 270-322 ปล้อง ลำตัวสีน้ำตาลทึบ มีแถบสีเหลืองด้านข้าง หัวมน ขาสั้นมาก ปลายหางแหลม มีติ่งสั้นคล้ายหนวดยื่นออกมา จากใต้ตา มักพบใต้กองใบไม้ที่มีความชื้นในป่าหรือพื้นที่เกษตรกรรม กินสัตว์ที่อาศัยบนพื้น เช่น ไส้เดือน ปลวก มด



2. คางคกบ้าน

(Black-spined Toad)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Duttaphrynus melanostictus*



ยาวประมาณ 60-80 มิลลิเมตร ลำตัวสีน้ำตาล ผิวแห้งขรุขระ มีต่อมพิษจำนวนมากบนผิว มีสันแข็งที่เหนือจมูกต่อเนื่องมาถึงเหนือตา ตำแหน่งถัดจากหลังตาไปด้านหลังของตัวมีต่อมพิษรูปเม็ดถั่วขนาดใหญ่ ตีนหนา พังผืดระหว่างนิ้วมือและนิ้วตีนน้อยมาก สามารถพบบนบกและในน้ำได้ อาศัยตามพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม แหล่งชุมชน หรือในบ้าน กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



3. คางคกแคระ หรือ คางคกหัวจิ๋ว (Indochinese Dwarf Toad)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ingerophrynus parvus*



ยาวประมาณ 52 มิลลิเมตร มีต่อมพิษจำนวนมากบนผิว ทำให้ผิวแห้ง
ขรุขระ ลำตัวสีน้ำตาลแดง บริเวณท้ายทอยหลังแนวของตามีสันแข็ง เป็นรูป
วงเล็บสังเกตเห็นได้ชัดเจน สามารถพบในพื้นที่ห่างจากแหล่งน้ำได้ พบตามป่า
หรือพื้นที่เกษตรกรรม กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



4. จงโคร่ง

(Giant Asiatic Toad)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phrynoidis asper*



เป็นคางคกที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ยาวประมาณ 200-215 มิลลิเมตร ตัวสีน้ำตาล ผิวแห้ง มีต่อมพิษจำนวนมากบนผิวเป็นตุ่มที่ลักษณะเป็นขนานแหลม ถัดจากตามีต่อมพิษขนาดใหญ่เป็นก้อนกลม ตื่นหนา พังผืดที่ฝ่าตีนหลัง เต็มความยาวนิ้ว มักพบใกล้แหล่งน้ำ หรือแหล่งที่มีความชื้นสูงในป่า พื้นที่การเกษตรที่ถูกรบกวนน้อย กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



5. อึ่งแดง

(Striped Burrowing Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Glyphoglossus guttulatus*



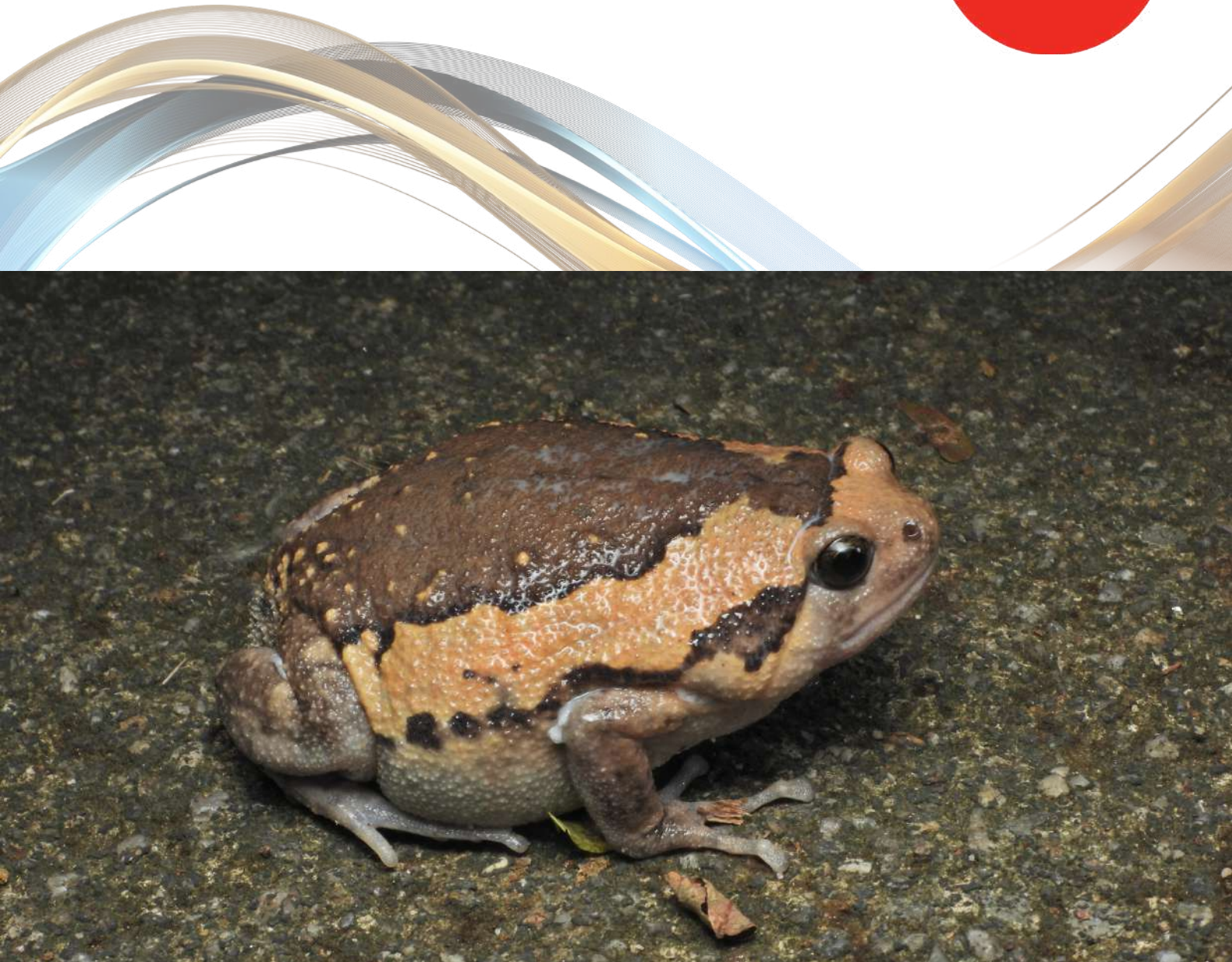
ยาวประมาณ 43-55 มิลลิเมตร ผิวหนังเรียบและชื้น รูปร่างอ้วนป้อม ขาเรียวยาว ลำตัวมีสีน้ำตาลแดง มีลายหินอ่อนสีน้ำตาลเข้มทั้งตัว สามารถพบเจอได้ง่ายช่วงฝนตกหนัก อาศัยในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรมหรือชุมชนที่มีการรบกวนน้อย กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



6.อีงอ่างบ้าน หรือ หลิ่ง

(Painted Burrowing Frog, Asian Painted Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Kaloula pulchra*



ยาวประมาณ 60-70 มิลลิเมตร ผิวเรียบ เปียกชื้น ลำตัวสีน้ำตาล มีแถบสีส้มตามแนวข้างขอบหลังและปลายจมูก ปลายนิ้วบานออกเล็กน้อย พบตามแหล่งที่มีความชื้น ในป่า พื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน ในบ้าน กินแมลง และสัตว์ขนาดเล็ก



7. อึ่งลายเลอะ หรือ อึ่งลายแต้ม (Butler's Chorus Frog, Noisy Chorus Frog) ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Microhyla butleri*



ยาวประมาณ 22-26 มิลลิเมตร ผิวเปื่อยกั้น มีตุ่มขนาดเล็กกระจายบนผิว ลำตัวสีน้ำตาล หลังด้านข้างมีลายแถบหยักที่ไม่มีรูปแบบสีน้ำตาลเหลือง บน ขามีลายพาด นี้อยาวเรียว นี้อื่นหน้าและหลังมีพังผืดเล็กน้อย พบตามพื้นที่โล่งที่มีใบไม้หรือใบหญ้าคลุมพื้น อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน สนามหญ้า กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



8. อีงข้างดำ หรือ อีงจิ้วข้างดำ (Dark-sided Chorus Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Microhyla heymonsi*



ยาวประมาณ 20-22 มิลลิเมตร ผิวเรียบเปื่อยขึ้นสีน้ำตาลส้ม มีจุดดำอยู่
กึ่งกลางหลัง ด้านข้างลำตัวมีสีดำ ตัดกับสีแผ่นหลังชัดเจน นิ้วยาวเรียว ตีนหน้า
ไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเล็กน้อย พบตามพื้นที่โล่งที่มีใบไม้หรือใบหญ้า
ปกคลุม อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน สนามหญ้า กินแมลงและสัตว์
ขนาดเล็ก



9. อึ่งน้ำเต้า หรือ อึ่งจิว

(Mukhlesur's Narrow-mouthed Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Microhyla mukhlesuri*



ยาวประมาณ 20-25 มิลลิเมตร ผิวเปื่อยกชื้น มีตุ่มขนาดเล็กกระจายบนผิวหนัง
ตัวสีน้ำตาล คลายสีเข้มด้านหลังเป็นรูปคล้ายน้ำเต้าจีน หัวและแนวขอบ
ข้างของหลังมีลายแถบน้ำตาลอ่อนมองเห็นเป็นเส้นขนานหลาย ๆ เส้นซ้อน
กัน นิ้วยาวเรียว ตีนหน้าไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเล็กน้อย พบตามพื้นที่โล่ง
ที่มีใบไม้หรือใบหญ้าคลุมพื้น อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน สนาม
หญ้า กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



10. อีงหลังขีด

(Lineated Pygmy Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Micryletta lineata*



ยาวประมาณ 22-25 มิลลิเมตร ผิวเปียกชื้น ทรงลำตัวยาวรี แผ่นหลังสีน้ำตาลอ่อน มีลายสีเข้มเป็นเส้นขนานตามความยาวหลัง ซอกขาหน้ามีสีส้มหรือสีน้ำตาลอ่อน มีแถบปากล่างสีขาวยาวมาเชื่อมกับซอกขาหน้า นิ้วยาวเรียวไม่มีพังผืด พบตามพื้นที่โล่งที่มีใบไม้หรือใบหญ้าคลุมพื้น อาศัยในป่าพื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน สนามหญ้า กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



11. กบหนอง

(Grass Frog, Rice Field Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fejervarya limnocharis*

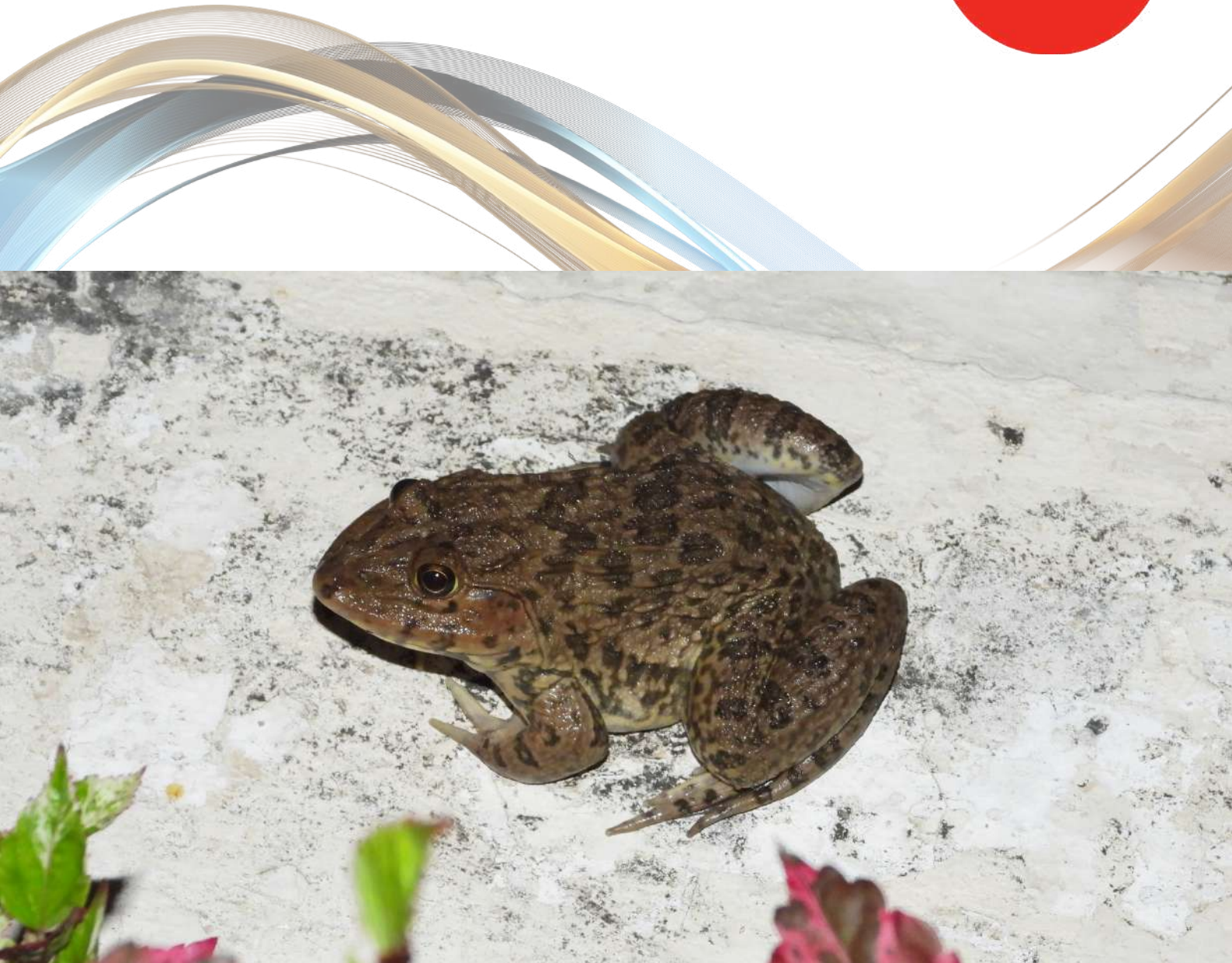


ยาวประมาณ 42-62 มิลลิเมตร ผิวเปื่อยกชื้น ปากแหลมมีลายแถบ ลำตัวสีน้ำตาลเขียว บางตัวมีจุดสีขาวดริ้มตามความยาวแนวกลางหลัง บนหลังมีตุ่มทรงจุดสั้น ๆ ขาหน้าและขาหลังมีลายพาดและมีตุ่ม นิ้วเรียวยาวตีนหน้าไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเต็มนิ้ว พบใกล้แอ่งน้ำจืดหรือพื้นที่เปียกชื้น อาศัยในป่าพื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน สนามหญ้า กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



12. กบนา หรือ กบเนื้อ (Rugosed Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hoplobatrachus rugulosus*



ยาวประมาณ 68-85 มิลลิเมตร ผิวเปื่อยขึ้น หน้าสั้นหัวกว้างปากมีลาย
แถบ ลำตัวมีสีน้ำตาลเขียว ตุ่มบนหลังเป็นจุดสีหนาแน่น มีลายแต้มขนาดเล็ก
สีเข้มกระจายทุกส่วน ขาหน้าและหลังมีลายพาดและมีตุ่ม นิ้วเรียวยาวตีน
หน้าไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเต็มนิ้ว พบใกล้แอ่งน้ำจืด หรือพื้นที่เปื่อยขึ้น
อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



13. กบทูต หรือ เขียดแลว หรือ กบภูเขา (Giant Mountain Frog, Blyth's Giant Frog) ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Limnonectes blythii*



เป็นกบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ยาวประมาณ 110-260 มิลลิเมตร ผิวเรียบ เปียกชื้น หนาและลื่น หัวกว้าง มีหนังเป็นสันจากหลังตาพาดผ่านเหนือเยื่อแก้วหู มาที่เหนือไหล่ แขนและขาไม่มีแถบ ตีนหน้าไม่มีพังพืด ตีนหลังมีพังพืดเต็มนิ้ว พบใกล้ลำห้วย อาศัยในป่า พื้นที่การเกษตรติดป่า กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



14. เขียดทราย หรือ เขียดน้ำนองที่ราบ (Martens's Puddle Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Occidozyga martensii*



ยาวประมาณ 25-30 มิลลิเมตร ตัวป้อมสั้น สันน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม บางตัวมีลายจุดยาวตามแนวสันหลัง หลังมีตุ่มกระจายเต็มหลัง นิ้วเรียวยาวตีนหน้าไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเกือบเต็มนิ้ว มักพบในแอ่งน้ำ อาศัยในป่าพื้นที่เกษตร ที่รกร้างในแหล่งชุมชน กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



15. เขียดบัว หรือ เขียดจิก (Red-eared Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hylarana erythraea*



ยาวได้ถึง 80 มิลลิเมตร ห้วแหลมเขียดขึ้น ลำตัวแขนและขาเรียวยาว แผ่นหลังมีสีเขียวสด ขอบหลังสีเหลืองนวลนูนขึ้นเป็นสันชัดเจน ลำตัวด้านข้างสีน้ำตาลหรือสีเขียว นิ้วเรียวยาวตีนหน้าไม่มีพังผืด ตีนหลังมีพังผืดเกือบเต็มนิ้ว มักพบนั่งอยู่บนใบพืชลอยน้ำ หรือใบบัว อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร อ่างเลี้ยง ปลาในที่พักอาศัย กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



16. กบว้ากใหญ่ (Rough-sided Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pulchrana glandulosa*



ยาวประมาณ 60-95 มิลลิเมตร ตัวสีน้ำตาลเหลือง มีแต้มลายสีเข้ม กระจายทั่วลำตัว ผิวขรุขระ มีแผ่นหนังจากหลังตา ผ่านเหนือเยื่อแก้วหูไปจรด ไข่ใส ตีนหน้าไม่มีพังพืด ตีนหลังมีพังพืดเล็กน้อย มักหลบซ่อนในกอพืช อาศัยในป่า พื้นที่เกษตรที่เปียกแฉะ กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก



17. ปาดบ้าน หรือ ปาดใต้

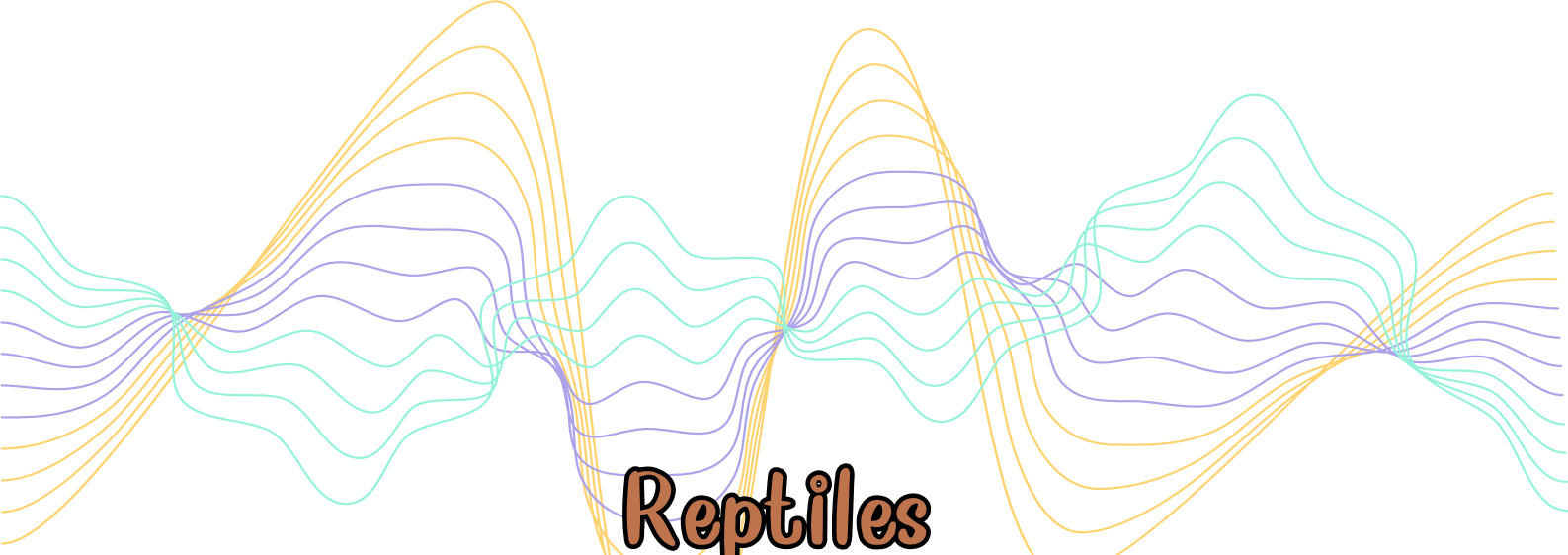
(Common Tree Frog, Four-lined Tree Frog)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Polypedates leucomystax*



ยาวประมาณ 50-80 มิลลิเมตร สีเหลืองนวล หรือสีน้ำตาล หน้าแหลม แขนยาว ทรงลำตัวยาว ปลายนิ้วตีนบานออกเป็นปุ่ม ตีนหน้ามีพังพืดเล็กน้อย ตีนหลังมีพังพืดเกือบเต็ม วางไข่เป็นโฟมฟองเหนียว น้ำพบบินป้ายกิ่งไม้ และวัสดุต่าง ๆ อาศัยในป่า พื้นที่เกษตร แหล่งชุมชน บ้านเรือน กินแมลง และสัตว์ขนาดเล็ก





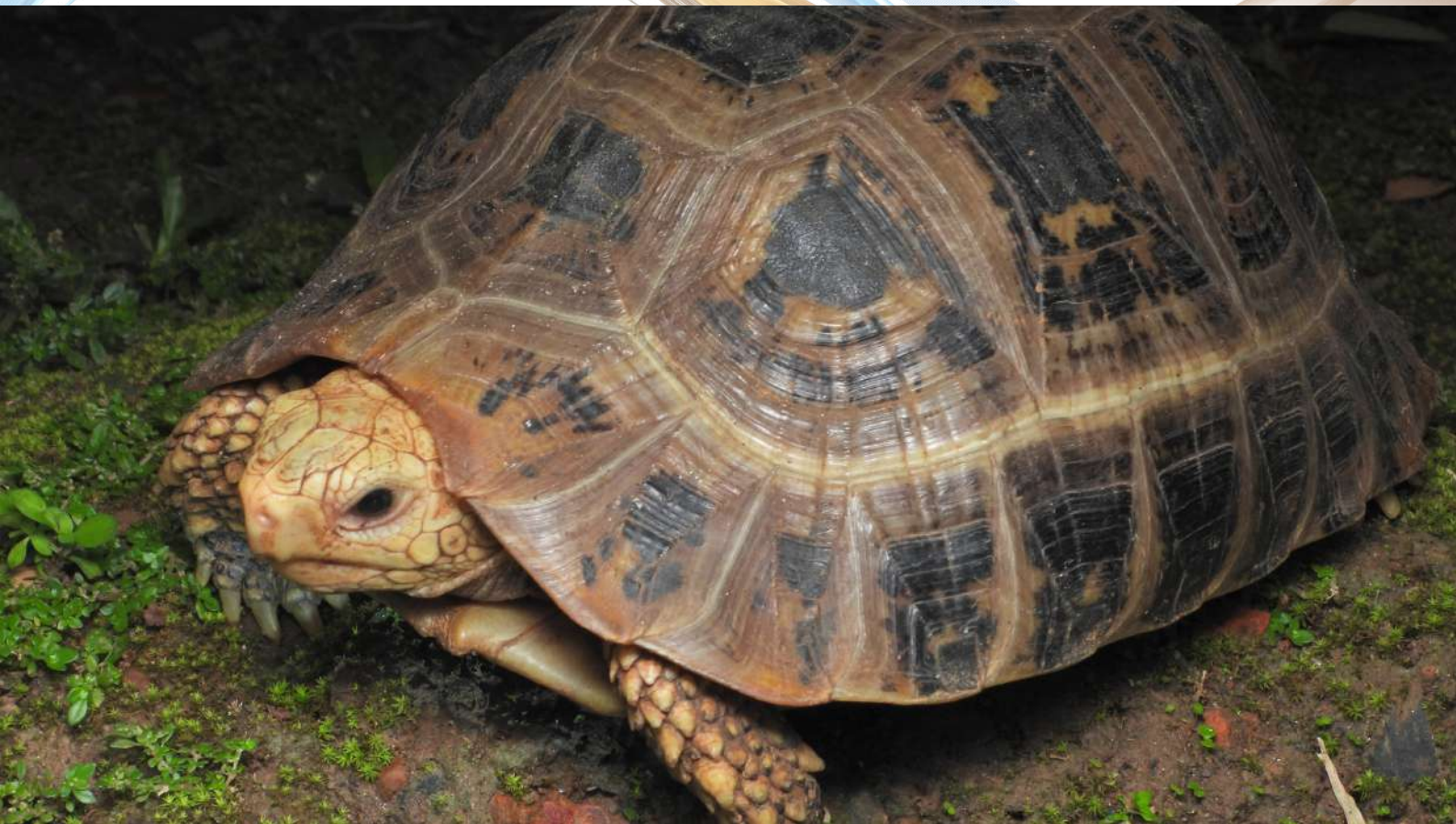
Reptiles

in Thung Song Municipality



1. เต่าเหลือง หรือ เต่าขี้ผึ้ง หรือ เต่าเทียน หรือ เต่าเพ็ก (Elongated Tortoise)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Indotestudo elongata*



เป็นเต่านก เมื่อโตเต็มวัยความยาวเฉลี่ย 30 เซนติเมตร สีกระดองเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาลเหลือง แทรกด้วยลายสีดำกระดำกระด่าง หัวและขาสีเหลืองนวล เมื่อพบผู้ล่าจะหดหัวและขาเข้าไปในกระดอง อาศัยตามป่าต้นน้ำที่เป็นป่าทึบสลัม ป่าโปร่ง โปรงถ้ำ หนองผา สวนยาง หรือสวนปาล์ม กินทั้งพืชและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



2. เต่าหับ

(Southeast Asian Box Turtle)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cuora couro*



เป็นเต่าน้ำจืด เมื่อโตเต็มทีขนาดกระดองประมาณ 22 เซนติเมตร กระดองหลังสีดำ กระดองท้องมีลักษณะเป็นบานพับสองชั้น พับปิดจนแนบสนิทกับกระดองบน อาศัยใกล้แหล่งน้ำจืด ที่มีพืชใ้อาศัยซุกหลบซ่อนตัว กินได้ทั้งพืชและสัตว์ขนาดเล็ก ทั้งบนบกและในน้ำ อาทิ กุ้ง ปลา หอย ต้นอ่อนพืช เห็ด หรือผลไม้ตามฤดูกาล



3. เต่านา หรือ เต่านาหัวโต (Malayan Snail-eating Turtle)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Malayemys macrocephala*



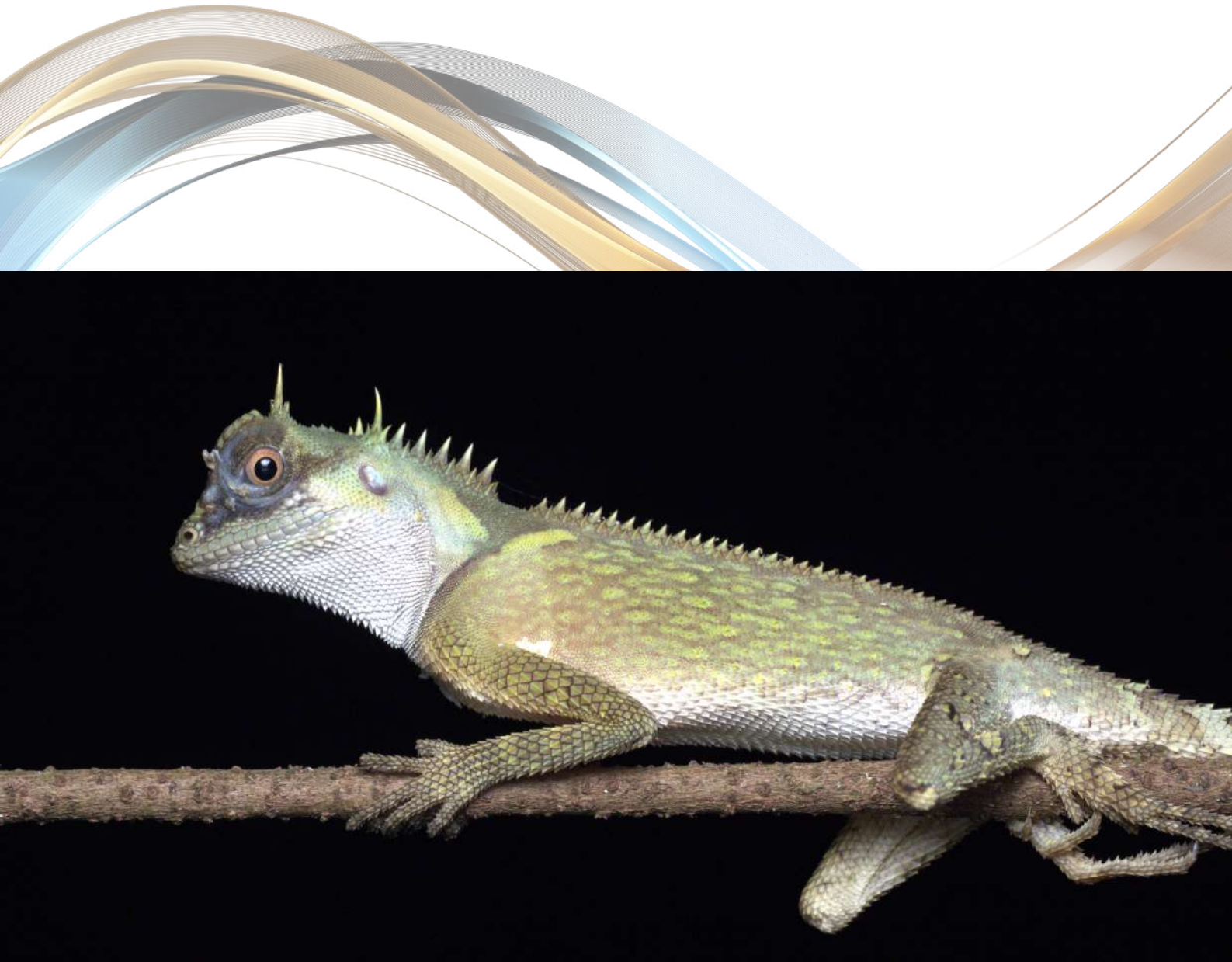
เป็นเต่าน้ำจืด ตัวเต็มวัยขนาดกระดองประมาณ 15 เซนติเมตร เมื่อพบผู้ล่า จะหดหัวและขาเข้าไปในกระดอง แต่ปิดไม่สนิท กระดองมีสีดำ เข้มเป็นสันนูน 3 สันบนกระดอง ขอบข้างกระดองเป็นแฉกสีเหลือง มักพบอาศัยใกล้แหล่งน้ำที่ ตลิ่งไม่ชันและมีพืชริมน้ำให้หลบซ่อนตัว กินสัตว์ขนาดเล็กเป็นหลัก โดยเฉพาะ หอย



4. กิ้งก่าเขาหนามสั้นใต้

(Southern Short-horned Tree Dragon)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acanthosaura meridiona*



ความยาวรวมหางได้ถึง 30 เซนติเมตร มีสีสันทที่หลากหลาย ตั้งแต่เขียวอมเหลืองไปจนถึงน้ำตาลเข้ม มีขนามแหลมที่เหนือตาและท้ายทอย มีแถวขนามยาวตลอดแนวหลัง เว้นช่วงคอ มีแต้มสีดำรูปสามเหลี่ยมที่ไหล่ พบได้บนพื้นดินหรือกิ่งก้านของต้นไม้ในป่าที่สมบูรณ์ สวน หรือพื้นที่การเกษตรที่มีการรบกวนน้อย กินไส้เดือนหรือแมลงเป็นอาหาร



5. กิ้งก่าเขียวหูดำ

(Green Crested Lizard)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bronchocela cristatella*



หางยาวมาก ความยาวรวมหางได้ถึง 60 เซนติเมตร มีสีเขียวสดตลอดลำตัว ยกเว้นหูที่มีสีดำ มีขนามสันเริ่มจากท้ายทอยต่อเนื่องไปตามแนวสันหลัง แต่ขนามที่แนวสันหลังจะมีขนาดเล็กมาก เป็นกิ้งก่าที่อาศัยบนต้นไม้ในป่าที่สมบูรณ์ สวน หรือพื้นที่การเกษตรที่มีการรบกวนน้อย กินแมลงรวมถึงสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



6. กิ้งก่าแก้ว

(Forest Garden Lizard)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calotes emma*



ความยาวรวมหางได้ถึง 37 เซนติเมตร ลำตัวสีน้ำตาล มีแถบสีเข้มพาดขวางลำตัว อาจมีแถบสีขาวขนานกับเกล็ดสันหลัง มีขนานที่เหนือตา แนวขนานพบนหลังเริ่มจากท้ายทอยยาวต่อเนื่องไปตามแนวสันหลัง มีจุดสีดำที่ไหล่ ตัวผู้ในฤดูผสมพันธุ์จะมีหัวและปากสีส้มแดงแถบตาสีดำ อาศัยตามขอบป่า สวน หรือพื้นที่การเกษตรที่ติดป่า กินแมลงเป็นอาหาร



7. กิ้งก่าหัวแดง หรือ กิ้งก่าริ้ว (Oriental garden lizard)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calotes versicolor*



ความยาวรวมหางได้ถึง 37 เซนติเมตร ตัวสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอมเขียว ไม่มี
ขนานที่เหนือตา มีแถบขาวจากท้ายทอยไปตามแนวสันหลัง ในช่วงฤดูผสมพันธุ์
ส่วนหัวของหัวและลำตัวบางส่วนของผู้ จะกลายเป็นสีส้มหรือสีแดงส้ม มีแต้ม
ดำขนาดใหญ่ชอกงาหน้า พบได้ตามแหล่งชุมชน สนามหญ้า สวนหย่อม พื้นที่
การเกษตร กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



8. กิ้งก่าบินปีกส้ม

(Spotted Flying Dragon)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Draco maculatus*



เป็นกิ้งก่าที่ตัวพอมเรียวยาวเคลื่อนที่โดยร่อนระหว่างต้นไม้ใหญ่ได้ ความยาวรวมหาง 20 เซนติเมตร สัตว์คล้ายเปลือกไม้แห้ง มีแถบพาดแนวขวางจากส่วนหัว ลำตัวและหาง แผ่นหนังข้างลำตัวมีสีส้มแทรกด้วยลายประอะสีดำเป็นแถบ แผ่นหนังใต้คอส่วนโคนเป็นสีฟ้าส่วนปลายสีเหลือง มักพบเกาะไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่ป่าดงดิบชื้นหรือสวนยางพาราเพื่อกินแมลงขนาดเล็กเป็นอาหาร



9. กิ้งก่าบินสุมาตรา หรือ กิ้งก่าบินหัวฟ้า (Sumatran Flying Dragon)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Draco sumatranus*



เป็นกิ้งก่าที่ตัวพอมเรียวยาวเคลือบที่โดยร่อนระหว่างต้นไม้ใหญ่ได้ ความยาวรวมหาง 20 เซนติเมตร ในตัวผู้จะมีส่วนหัวสีฟ้าอมเขียว แผ่นหนังใต้คอเมื่อกางออกมามีขนาดใหญ่สีเหลืองสดใสเห็นได้ชัดเจน ส่วนตัวเมียมีตัวสีเทาทั้งตัว แผ่นหนังใต้คอสีฟ้าทึบไม่สะดุดตา มักพบเกาะไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่ป่าดงดิบชื้นหรือสวนยางพาราเพื่อกินแมลงขนาดเล็กเป็นอาหาร



10. จิ้งจกนิ้วยาวธัญญา

(Chan-ard's Rock Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cnemaspis chanardi*



ความยาวรวมหางได้ถึง 8 เซนติเมตร ลำตัวและแขนขาเรียวยาว โดยเฉพาะปลายนิ้วเรียวยาวชัดเจน มีสีน้ำตาลอ่อน มีแต้มสีจางกระจายบนหลัง และหางทำให้หางดูเป็นปล้อง ๆ อาจมองเห็นบริเวณข้างลำตัวเป็นแถบสีเหลือง ตัวผู้มีหัวสีเหลือง พบอาศัยบริเวณผนังหินและพืชที่อยู่ใกล้ กินแมลงเป็นอาหาร



11. ตุ๊กกายหมอบูญสง

(Boonsong Bent-toed Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cyrtodactylus lekaguli*



ความยาวรวมหางได้ถึง 20 เซนติเมตร ลำตัวสีเหลืองอมน้ำตาลสลับด้วยแถบสีน้ำตาลเข้มพาดขวางลำตัว เริ่มตั้งแต่ท้ายทอยไปจนถึงปลายหาง ปลายนิ้วมีเล็บยาวชัดเจน วัยเด็กจะมีสีส้มที่สดใสมากกว่าช่วงโตเต็มวัยแต่มีปลายหางสีขาว อาศัยในพื้นที่ป่า พื้นที่การเกษตรที่ตัดป่าและตามผนังหินปูน ซากินกลางดิน กินแมลงเป็นอาหาร



12. ตุ๊กกายเสือดาว หรือตุ๊กแกป่าลายจุดใต้ (Thai Bow-fingered Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cyrtodactylus zebraicus*



ความยาวรวมหางได้ถึง13 เซนติเมตร ลำตัวสีน้ำตาล มีลายสีน้ำตาลเข้ม
คาดบริเวณท้ายทอย บนหลังและหัวมีลายวงกลมสีน้ำตาลเข้มกระจาย หางมี
สีดำคั่นเป็นปล้องด้วยแถบสีขาว ปลายนิ้วมีเล็บเห็นได้ชัดเจน พบบนพื้นหรือ
วัสดุใกล้พื้น ในป่า พื้นที่การเกษตร สวนยาง เขากินกลางคืน กินแมลงเป็น
อาหาร



13. จิ้งจกหินสีจาง

(Common Four-clawed Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gehyra mutilata*



ความยาวรวมหางได้ถึง 12 เซนติเมตร เปลี่ยนสีไปตามพื้นผิวที่อาศัยได้ อาจพบเจอตัวสีจาวนวล หรือมีลายเปอระสีเข้มและจุดขาวกระจายไปทั่วตัว ทางอวบน้ำ พบอาศัยหลากหลายระบบนิเวศ ทั้งในบ้าน แหล่งชุมชน และ พื้นที่ธรรมชาติ กินแมลงเป็นอาหาร



14. ตุ๊กแกบ้าน (Tokay Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gekko gecko*



ความยาวรวมหางได้ถึง 35 เซนติเมตร หัวโต ลำตัวเป็นสีเทา มีตุ่มสีแดง กระจายทั่วตัว มีตุ่มสีขาวเรียงเป็นแนวพาดขวางลำตัว วัยเด็กจะเห็นหางเป็น ปล้องดำขาวชัดเจน พบอาศัยหลากหลายระบบนิเวศ ทั้งในบ้าน แอ่งชุมชน และพื้นที่ธรรมชาติ กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



15. ตุ๊กแกลายจุดคู่ หรือ ตุ๊กแกลายผีเสื้อ (Spotted House Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gekko monarchus*



ความยาวรวมหางได้ถึง 20 เซนติเมตร มีสีเทา หรือน้ำตาลอ่อน หลังมีตุ่มขนาดเล็กกระจายบนหลัง มีจุดสีเข้มเป็นคู่ตามแนวสันหลัง หางมีตั้งขนาด เล็กและลายแถบจนดูคล้ายปล้อง พบได้ในป่าธรรมชาติ รวมถึงสิ่งปลูกสร้างใน ชุมชนที่ติดป่า กิ่งแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



16. ตุ๊กแกบินทางหยัก

(Cambodian Parachute Gecko, Smooth-backed Flying Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Gekko tokehos*



LEAST
CONCERN
LC



ความยาวรวมหางได้ถึง 16 เซนติเมตร มีสีเทาน้ำตาล มีลายแถบลายหยัก
พาดขวางลำตัวหลายแถบ บริเวณท้ายทอยมีลายรูปหยดน้ำ มีขนงายดรูย
ยื่นออกจากข้างลำตัว คอ แขนขา ขางแบนมาก มีขอบหยักรูปฟันเลื่อยขนาด
ใหญ่ พบในป่าธรรมชาติ พื้นที่เกษตรหรือสิ่งปลูกสร้างใกล้ป่าธรรมชาติ กิน
แมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



17. จิ้งจกบ้านทางหนาม (Common House Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hemidactylus frenatus*

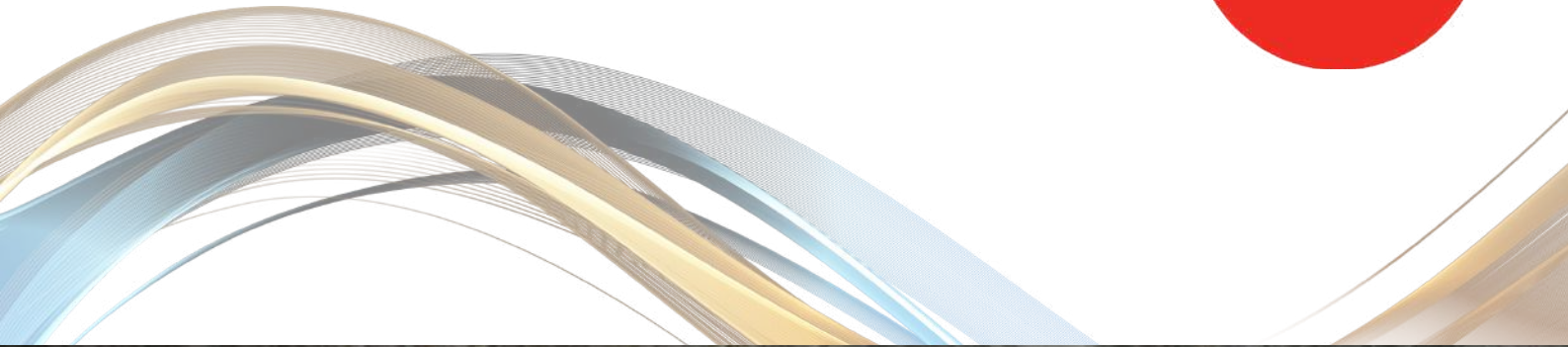


ความยาวรวมหางได้ถึง 12 เซนติเมตร เปลี่ยนสีไปตามพื้นผิวที่อาศัยได้ อาจพบเจอตัวสีจาวนวล หรือตัวสีน้ำตาล มีลายสีเข้มงูตามยาวลำตัว บนลำตัวมีเกล็ดเป็นตุ่มแทรกอยู่บนเกล็ดแบบละเอียด บนหางมีติ่งหนามเล็กๆ ยื่นออกมา ทำให้มองคล้ายเป็นปล้อง พบอาศัยหลากหลายระบบนิเวศ ทั้งในบ้าน แหล่งชุมชน และพื้นที่ธรรมชาติ กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



18. จิ้งจกบ้านหลังป้อม (Murray's house gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hemidactylus murrayi*



ความยาวรวมหางได้ถึง 14 เซนติเมตร เปลี่ยนสีไปตามพื้นผิวที่อาศัยได้ อาจพบเจอตัวสีจาวนวล หรือตัวสีน้ำตาลเทา มีลายสีเข้มคล้ายกากบาทบน ลำตัว ส่วนหางมีแถบพาดลายขวาง บนลำตัวมีเกล็ดเป็นตุ่มขนาดใหญ่เห็นได้ ชัดเจน บนหางมีติ่งหนามยื่นออกมาชัดเจน ทำให้มองคล้ายเป็นปล้อง พบใน แหล่งชุมชน กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



19. จิ้งจกบ้านหางแบน

(Flat-tailed House Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hemidactylus platyurus*



ความยาวรวมหางได้ถึง 12 เซนติเมตร เปลี่ยนสีไปตามพื้นผิวที่อาศัยได้ อาจพบเจอตัวสีจาวนวล หรือตัวสีน้ำตาล มีลายสีเข้มพาดขวางบนลำตัว ข้างลำตัวมีแผ่นหนังออกมาเป็นชายครุย ขาและฝ่าตีนมีพังผืดระหว่างนิ้ว หางแบน ขอบหางมีชายครุยแคบ พบอาศัยหลากหลายระบบนิเวศ ทั้งในบ้าน แหล่งชุมชน และพื้นที่ธรรมชาติ กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



20. จิ้งจกเขาสองมลายู

(Indo-Pacific Slender Gecko)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hemiphyllodactylus typus*



ความยาวรวมหางได้ถึง 9 เซนติเมตร ลำตัวสีน้ำตาล ส่วนหางอมส้ม มองเห็นเป็นแถบจาง หนานไปตามลำตัว รูปทรงแปลกตา คอยาวและตัวยาว รูปทรงต่างจากจิ้งจกบ้านทั่วไป พบอาศัยบนต้นไม้ในป่าธรรมชาติ สวน หรือพื้นที่เกษตรกรรมที่ติดแนวป่า กินแมลงเป็นอาหาร



21. จิ้งเหลนหลากหลาย (Bronze Skink, Grass Sun Skink) ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Eutropis macularia*



ความยาวรวมหางได้ถึง 15 เซนติเมตร ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดสันขนาด เล็กเป็นมัน ด้านบนของลำตัวมีสีน้ำตาล มีแถบสีดำพาดผ่านดวงตาไปด้าน ข้างของลำตัว มีเส้นสีขาวพาดจากมุมปากขนานไปกับแถบสีดำ ใต้ดวงและ ออกเป็นสีส้ม พบได้บนพื้นตามป่าธรรมชาติหรือพื้นที่การเกษตรที่ต่อเนื่อง กิน แมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



22. จิ้งเหลนบ้าน

(Many-lined Sun Skink, Common Sun Skink)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Eutropis multifasciata*



ความยาวรวมหางได้ถึง 30 เซนติเมตร ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดเป็นสันเป็นมัน ลำตัวเป็นสีน้ำตาล ใต้คอ ออกและข้างลำตัวเป็นสีส้ม แตกต่างกันไปในแต่ละตัว มีจุดสีขาวกระจายบริเวณแถบข้างลำตัวไปถึงโคนหาง พบตามพื้นดินในป่าธรรมชาติ พื้นที่เกษตรกรรม สวนสาธารณะ แม้แต่สวนในบริเวณบ้าน กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร



23. ตะกวด หรือ แลน (Clouded Monitor)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Varanus nebulosus*



ความยาวรวมหางได้ถึง 1.5 เมตร ส่วนบนของร่างกายมีสีเทาดำ มีจุดสีขาวอมเหลืองกระจายไปทั่ว ทั้งส่วนลำคอ แขน ขาและหาง รูจมูกอยู่กึ่งกลางระหว่างตากับปลายจมูก มักพบตามพื้นป่า ปีนต้นไม้เก่งเพื่อหลบซ่อนตามโพรงไม้ พบได้ในป่าธรรมชาติและพื้นที่การเกษตรติดป่าหรือมีการรบกวนน้อย กินสัตว์หรือซากสัตว์เป็นอาหาร



24. งูกันขบ หรือ งูกันขบหางแดง (Red-tailed Pipe Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cylindrophis ruffus*



ยาวได้ถึง 75 เซนติเมตร ขางสั้นมาก หัวและลำตัวมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงดำ มีแถบสีดริ่มพาดบริเวณต้นคอ แถบสีดริ่มข้างลำตัวจนเกือบถึงกลางหลัง ใต้ท้องมีแถบขาวสลับดำ ในวัยเด็ก สีขาวจะเป็นสีส้มเหลือง สีสดกว่าเต็มวัย พบตามบึงน้ำ แหล่งชุ่มน้ำ กินงูชนิดอื่น จิ้งเหลนและสัตว์น้ำ



25. งูเหลือม

(Reticulated Python)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Malayopython reticulatus*



ยาวได้ถึง 10 เมตร หัวและตัวสีน้ำตาล มีจุดสีดำจัดกึ่งกลางหัวและเฉียงผ่านดวงตา มีเส้นสีเหลืองขอบสีดำลักษณะเป็นวงขนาดใหญ่ ตั้งแต่ช่วงคอจนถึงปลายหาง มีจุดสีขาวแต้มตลอดข้างลำตัว พบได้ในพื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่การเกษตรและแหล่งชุมชน กินสัตว์ปีก หนู สัตว์เลื้อยคลานด้วยนมอื่น ๆ



26. งูแสงอาทิตย์ (Sunbeam Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Xenopeltis unicolor*



ยาวได้ถึง 95 เซนติเมตร หัวแบนกว้าง ส่วนหัวและตัวด้านบนเป็นสีดำแต่มีลักษณะเป็นเกลือบสีรุ้ง ห่องเป็นสีงา วยเด็กจะมีแถบสีงาพาดบริเวณท้ายทอย พบได้ตามพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม กินเหยื่อหลากหลายชนิด รวมถึงสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จิ้งจก งู สัตว์เลื้อยคลานด้วยขนาดเล็ก นก



27. งูเขียวหัวจิ้งจก หรือ งูเขียวปากจิ้งจก (Oriental Whipsnake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ahaetulla prasina*



ยาวได้ถึง 120 เซนติเมตร ตัวมีสีเขียวสด อาจพบสีอื่นได้แต่น้อย ปลายหางสีส้ม ปากแหลมคล้ายปากจิ้งจก บางตัวจะมีจุดสีขาวหรือดำสั้น ๆ แนวเฉียงบริเวณลำคอและลำตัวส่วนต้น พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และแหล่งชุมชนที่ยังมีป่ารก้าง กินสัตว์ปีกหรือสัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



28. งูเขียวพระอินทร์

(Ornate Flying Snake, Golden Flying Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Chrysopelea ornata*



ยาวได้ถึง 106 เซนติเมตร ตัวยาวหัวแบนเรียวเล็ก มีแถบสีดำพาดผ่านตา ตัวเป็นสีเขียว มีลายสีดำละเอียดทุกเกล็ด ห้องมีสันเกล็ดพิเศษสำหรับไต่ขึ้นที่สูง พบได้ทั้งในพื้นที่ป่าธรรมชาติ พื้นที่เกษตรและตามบ้านเรือน กินสัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



29. งูทางมะพร้าว หรือ งูทางมะพร้าวลายขีด (Radiated Ratsnakes, Copperhead Rat Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Coelognathus radiatus*



ยาวได้ถึง 230 เซนติเมตร ตัวสีน้ำตาลส้ม มีขีดออกจากตา 3 เส้น มีเส้นสีดำพาดขวางส่วนท้ายทอย มีแถบสีดำขนาดใหญ่ พาดยาวจากส่วนต้นของลำตัว ขนานแนวสันหลัง แล้วค่อย ๆ จางไปในส่วนท้าย พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งชุมชน กินหนู กระรอก กระแต สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก นก สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก



30. งูสายม่านพระอินทร์ (Common Bronzeback)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dendrelaphis pictus*



ยาวได้ถึง 125 เซนติเมตร กลางหลังเป็นสีน้ำตาลมีเกล็ดชั้นใหญ่กว่าเกล็ดอื่น ๆ ส่วนหัวมีแถบสีดำพาดผ่านตางนานไปตามลำตัว ในแถบดำนี้มีเกล็ดสีเขียวสว่างแทรกอยู่ ครึ่งล่างของลำตัวมีเส้นสีดำตามด้วยสีเหลืองและสีดำ นานไปตามลำตัวจนถึงปลายหาง พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม กินสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



31. งูปล้องฉนวนบ้าน

(White-Banded Wolf Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lycodon subcinctus*



ยาวได้ถึง 92 เซนติเมตร ตัวสีดำ ้วยเด็กมีลายแถบขาวขนาดเท่าๆกันดวัน
เป็นปล้องตั้งแต่ท้ายทอยยาวจรดความยาวลำตัว ซึ่งแถบนี้อาจจะจางลงใน
อายุมากโดยเริ่มจากจากทางหาง พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรมใกล้
ป่า กินสัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



32. งูจอกไทย

(Striped Kukri Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oligodon taeniatus*



ยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร ตัวมีสีน้ำตาล มีลายสีเข้มพาดระหว่างดวงตาทั้ง 2 ข้าง ห้ายทอยมีลายคล้ายรูปหัวใจ บนลำตัว มีลายยาว 4 เส้นยาวไปตามลำตัวจรดปลายหาง พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งชุมชน กิน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ และไข่ของพวกมัน



33. งูสิงตาโต

(Indo-Chinese Rat Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ptyas korros*



ยาวได้ถึง 140 เซนติเมตร ตาโต ในวัยเด็กจะมีลายสีจาวหลายเส้นคาด
ช่วงลำตัวส่วนแรก งูเต็มวัยตัวสีน้ำตาล เกล็ดช่วงท้ายของลำตัวมีขอบสีเข้ม
พบได้ทั้งในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งชุมชน กินสัตว์สะเทินน้ำ
สะเทินบก หนูและสัตว์ฟันแทะอื่น ๆ



34. งูปล้องหวายหัวดำ (Speckled Coral Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calliophis maculiceps*



ยาวได้ถึง 35 เซนติเมตร รูปร่างเพรียวยาว หัวมีขนาดเล็กเคียงกับลำตัว ส่วนหัวมีสีดำ ลำตัวและหางมีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแดง มีแต้มสีดำขนาดเล็กที่ด้านข้างของลำตัวตลอดไปจนถึงปลายหาง ที่กลางโดนหางและเกือบปลายหาง จะมีแต้มสีดำขนาดใหญ่ พบได้ในป่า พื้นที่เกษตรกรรม หรือในแหล่งชุมชนที่ยังมีพื้นที่รกร้างแทรกอยู่ กินงูดินและงูขนาดเล็กชนิดอื่น



35. งูเห่าหม้อ หรือ งูเห่าไทย (Monocled Cobra)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Naja kaouthia*



ยาวได้ถึง 2 เมตร ลำตัวมีหลากหลายสี เทาอ่อน เทาอมเขียว จนถึงเกือบดำ แผ่แม่เบี้ยกว้างตามแนวด้านข้างได้ ใต้คอมีแถบดำ หลังคอกมิดอกจันรูป O พบได้ในป่า พื้นที่เกษตรกรรม หรือในแหล่งชุมชน กินสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น สัตว์เลื้อยคลานด้วยขนาดเล็ก ปลา สัตว์ปีก งูด้วยกันเอง สัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



36. งูจงอาง หรือ งูบองหลา (King Cobra)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ophiophagus bungarus*



ยาวได้ถึง 5 เมตร หัวมีขนาดใหญ่ มีเกล็ดหัวคล้ายรูปผีเสื้อ ตัวสีน้ำตาลเทา แม่แม่มิ้วยออกด้านข้างได้ ในวัยเด็กลำตัวจะเป็นสีเข้มเกือบดำ มีแถบสีขาวพาดขวางลำตัว ตั้งแต่ส่วนหัวจนถึงปลายหาง เมื่อโตขึ้น ลายดังกล่าวจะจางหายไป พบได้ในป่า พื้นที่เกษตรกรรมใกล้ป่า ทุ่งนาชนิดอื่น รวมถึงตะกวดและตัวเงินตัวทอง



37. งูดินบ้าน

(Brahminy Blind Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Indotyphlops braminus*



ยาวได้ถึง 18 เซนติเมตร เป็นงูขนาดเล็ก เป็นทรงกระบอก หัวและหางมีขนาดเท่าลำตัว ปลายหางคล้ายเป็นติ่งขนาดเล็ก ตัวมีน้ำตาไหลจนถึงดำ หากไม่สังเกตอาจนึกว่าเป็นไส้เดือนดินแต่มีเกล็ด พบได้ตามกองเศษซากพืชที่ทับถม กินไข่และตัวอ่อนของมดและปลวกเป็นอาหาร



38. งูหัวกะโหลกกระนอง

(Martaban Water Snake)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Homalopsis semizonata*



ยาวได้ถึง 80 เซนติเมตร มีช่วงขนาดใหญ่ มีแถบตาสีดำ บนหัวมีลายสีดำ คล้ายหัวกะโหลกมนุษย์ ตัวมีสีน้ำตาลดำ มีแถบสีจางพาดขวางลำตัว ตั้งแต่ต้นคอไปถึงปลายหาง เกล็ดละเอียดและเป็นสันชัดเจน มักพบในแหล่งน้ำ ทั้งในป่าและพื้นที่เกษตรกรรม กินปลา สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก



39. งูหางเหี้ยมใต้ หรือ งูหางเหี้ยมทุ่งสง (Beautiful Pit Viper)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Trimeresurus venustus*



ยาวได้ถึง 68 เซนติเมตร หัวโต คอคอดเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมชัดเจน มีรูสำหรับรับความร้อนระหว่างดวงจมูกกับตา ตัวเป็นสีเขียว มีลายสีแดงหรือน้ำตาลแดง บนส่วนหัวจะมีลายกระจายไปทั่ว ลายบนลำตัวจะมีลักษณะเป็นเส้นพาดขวางลำตัวไปจรดปลายหาง พบตามภูเขาหินปูนและป่าที่อยู่ต่อเนื่องกับหินปูน กินสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ในกลุ่มกิ้งก่า จิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ



บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2567. (2567, 30 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141 ตอนที่ 58. หน้า 34.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2556). สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกป่าฮาลา-บาลา. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (30 มีนาคม 2566). รายชื่อสัตว์ป่าของประเทศไทย. <https://sites.google.com/view/wildlife-dnp/เอกสารทางวิชาการ/รายชื่อสัตว์ป่าของประเทศไทย>.
- งูไทย ใจกล้า. (2015). งูหัวกะโหลก (*Homalopsis buccata*). <https://thaisnake.blogspot.com/2017/08/homalopsis-buccata.html>.
- ธัญญา จันอาจ. (2546). คู่มือสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในเมืองไทย. ด้านสุขภาพการพิมพ์. ปิยวรรณ นิยมวัน, ไพรวลัย ศรีสม และปริญญา ภูวกันนันทน์. (2562). สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกของประเทศไทย. สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์. ส่วนวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้. (2019, 17 ตุลาคม). งูหางเหี้ยมทุ่งสง/งูเขียวหางไหม้ป่าใต้ (*Trimeresurus venustus*). [โพสต์เฟซบุ๊ก]. Facebook. <https://www.facebook.com/ForestBiodiversityDivision/posts/2547695265509726/>.
- สถานเสาวภา สภากาชาดไทย. (n.d.). งูพิษในประเทศไทยที่มีความสำคัญทางสาธารณสุข. https://saovabha.org/service_saovabha/Snake-Classification.
- สุธิดา ถุงจันทร์ และ วุฒิ ทักษิณธรรม. (2564). ความแตกต่างทางสัณฐานวิทยาของ กิ้งก่าแก้วเหนือ (*Calotes emma alticristata*) และกิ้งก่าแก้วใต้ (*Calotes emma emma*) ในประเทศไทย. ใน รายงานการประชุมการป่าไม้ ประจำปี พ.ศ. 2564: 84 ปี วิชาการป่าไม้ไทยเพื่อปวงชน (น. 144-153). กรุงเทพฯ.
- เสาวคนธ์ รุ่งเรือง. (2551). ชีวิตวิทยาบางประการและการเพาะพันธุ์เต่าเหลือง: *Some biological aspects and breeding of yellow tortoise, Indotestudo elongata* (Blyth, 1853). สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดสตูล สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง.
- AssignmentPoint. (n.d.). Report on Food and Feeding Habit of Common Garden Lizard. AssignmentPoint. <https://assignmentpoint.com/report-on-food-and-feeding-habit-of-common-garden-lizard/>



បទពិណិច្ឆ័យ

- Amarasinghe, A. A. T., Campbell, P. D., Hallermann, J., Sidik, I., Supriatna, J., & Ineich, I. (2015). Two new species of the genus *Cylindrophis* Wagler, 1828 (Squamata: Cyndrophidae) from Southeast Asia. *Amphibian and Reptile Conservation*, 9(1), 1-20.
- Ashaharaza, K., & Lalremsanga, H. T. (2020). Notizen über das Nahrungsspektrum der Monokelkobra *Naja kaouthia* (Lesson, 1831) mit einem Bericht über einen Prädator der Königskobra *Ophiophagus hannah* (Cantor, 1836). *Sauria (Berlin)*, 42(4), 45-48.
- Bhaisare, D., Ramanuj, V., Shankar, G. P., Vittala, M., Goode, M., & Whitaker, R. (2010). Observations on a wild king cobra (*Ophiophagus hannah*), with emphasis on foraging and diet. *IRCF Reptiles & Amphibians*, 17(2), 95-102.
- Blanck, T., Gaillard, D., Protiva, T., Wheatley, M., Shi, H., Liu, L., Ray, P. C., & Anders, B. (2023). A taxonomic hide and seek: Phylogenetic and phylogeographic relationships in the Southeast Asian Box Turtle, *Cuora amboinensis* (Riche in Daudin, 1801). *Russian Journal of Herpetology*, 30 (6 Supplement), 1-52. <https://doi.org/10.30906/10262296-2023-30-6-S-1-52>
- Chan-ard, T., Parr, J. & Nabhitabhata, J. (2015). *A field guide to the reptile of Thailand*. Oxford University Press.
- Das, I., Shankar, P. G., Swamy, P., Williams, R. C., Lalremsanga, H. T., Prashanth, P., Sahoo, G., Vijayakumar, S. P., Höglund, J., Shanker, K. Dutta, S. K., Ganesh, S. R., & Wüster, W. (2024). Taxonomic revision of the king cobra *Ophiophagus hannah* (Cantor, 1836) species complex (Reptilia: Serpentes: Elapidae), with the description of two new species. *European Journal of Taxonomy*, 961, 1-51. <https://doi.org/10.5852/ejt.2024.961.2681>.



បទពិភាក្សា

- Dawson, J. E., Ihlow, F., Ettmar, S., van Dijk, P. P., & Thirakhupt, K. (2018). *Malayemys macrocephala* (Gray 1859) - Malayan Snail-Eating Turtle, Rice-Field Terrapin. *Conservation Biology of Freshwater Turtles and Tortoises*. 5, 108.2-108.16 <https://doi.org/10.3854/crm.5.108.macrocephala.v1>. 2018.
- Devan-Song, A., Luz, S., Mathew, A., Low, M. R., & Bickford, D. P. (2017). Pythons, parasites, and pests: anthropogenic impacts on *Sarcocystis* (Sarcocystidae) transmission in a multi-host system. *Biotropica*, 49(4), 474-482. <https://doi.org/10.1111/btp.12458>.
- Fitzsimons, J. A., & Thomas, J. L. (2012). A phylogeny and taxonomy of the Thai-Malay Peninsula Bent-toed Geckos of the *Cyrtodactylus pulchellus* complex (Squamata: Gekkonidae): Combined morphological and molecular analyses. *Zootaxa*, 3520(1), 1-36. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.3520.1.1>.
- Fitzsimons, J. A., & Thomas, J. L. (2016). *Bronchocela cristatella* (Green Crested Lizard): Diet and foraging behavior. *Herpetological Review*, 47(3), 462.
- Grismer, L. L., Sumontha, M., Cota, M., Grismer, J. L., Wood, P. L., Pauwels, O. S. G., & Kunya, K. (2010). A revision and redescription of the rock gecko *Cnemaspis siamensis* (Taylor 1925) (Squamata: Gekkonidae) from Peninsular Thailand with descriptions of seven new species. *Zootaxa*, 2576(1), 1-52. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.2576.1.1>.
- Guinness World Records. (n.d.). *Longest species of snake*. *Guinness World Records*. <https://www.guinnessworldrecords.de/world-records/70275-longest-snake>
- iNaturalist. (n.d.). *Common Sun Skink (Eutropis multifasciata)*. *iNaturalist*. <https://www.inaturalist.org/taxa/38008-Eutropis-multifasciata>.



บรรณานุกรม

- iNaturalist. (n.d.). *Photos of Double-spotted Gecko (Gekko monarchus)*. iNaturalist. https://www.inaturalist.org/taxa/34610-Gekko-monarchus/browse_photos.
- Klomp, D. A., Stuart-Fox, D., Das, I., & Ord, T. J. (2017). Gliding lizards use the position of the sun to enhance social display. *Biological Letters*, 13(2), 20160979. <https://doi.org/10.1098/rsbl.2016.0979>.
- Kupfer, A., & Müller, H. (2004). On the taxonomy of ichthyophiid caecilians from southern Thailand: A revaluation of the holotype of *Ichthyophis supachaii*
- Taylor (1960) Amphibia: Gymnophiona: Ichthyophiidae. *Amphibia-Reptilia*, 25(1), 87-97. <https://doi.org/10.1163/156853804322992869>
- Luu, V. Q., & Tung, N. T. (2018). Diet of *Xenofeltis unicolor*. *Herpetological Review*, 49(3), 456-457.
- Pauwels, O. S. G., & Sumontha, M. (2016). Taxonomic identity of two enigmatic aquatic snake populations (Squamata: Homalopsidae: *Cerberus* and *Homalopsis*) from southern Thailand. *Zootaxa*, 4107(2), 241-260. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.4107.2.11>
- Prakobkarn, A., Thirakhupt, K., & Ngamprasertwong, T. (2016). Sexual dimorphism and geographic variation of *Calotes versicolor* (Squamata: Agamidae) in northern and southern Thailand. *Agriculture and Natural Resources*, 50(6), 474-482.
- The Reptile Database. (n.d.). *Hemidactylus murrayi* Gleadon, 1887. The Reptile Database. <https://reptile-database.reptarium.cz/species?genus=Hemidactylus&species=murrayi>.
- Thai National Parks. (n.d.). *Clouded monitor (Varanus nebulosus)*. Thai National Parks. <https://www.thainationalparks.com/species/varanus-nebulosus>.
- Thai National Parks. (n.d.). *Indotestudo elongata*. Thai National Parks <https://www.thainationalparks.com/species/indotestudo-elongata>.
- Venu, G., Parwar, S. (2016). An unusual diet of *Ichthyophis* caecilians (Amphibia: Gymnophiona). *Current Science*, 3(5), 793-794. <https://doi:10.2305/IUCN.UK.20143.RLTS.T10>.



บรรณานุกรม

- ZooThailand. (n.d.). ตะกวด (แล่น)/Tree Monitor, Bengal Monitor, Clouded Monitor (*Varanus bengalensis*). ZooThailand. https://songkhla.zoothailand.org/animal_view.php?detail_id=200&c_id=.
- ZooThailand. (n.d.). เต่าหัว/ Southeast Asian Box Turtle (*Cuora amboinensis*). ZooThailand. https://korat.zoothailand.org/animal_view.php?detail_id=252&c_id=.
- ZooThailand. (n.d.). งูทางมะพร้าวลายขีด/Copper-headed Racer (*Elephe radiata*). ZooThailand. https://www.zoothailand.org/animal_view.php?detail_id=206&c_id=.



กิจกรรมการสำรวจ

ทีมวิจัย ครูโรงเรียนเทศบาล และผู้นำชุมชนในเทศบาลร่วมลงพื้นที่สำรวจ



กิจกรรมร่วมกับโรงเรียน

- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในโรงเรียนให้โรงเรียนรัตนดึกษา วันที่ 22 สิงหาคม 2567
- จัดกิจกรรมสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพให้โรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง วันที่ 10 ตุลาคม 2567
- จัดกิจกรรมสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพให้โรงเรียนเทศบาลมัธยมวัดท่าแพ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2567



ความลับ...ในป่ากลางเมือง

